

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ
69^{ος} ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
“Ο ΘΑΛΗΣ”
ΣΑΒΒΑΤΟ, 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2008

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. Αν στο $\frac{1}{8}$ ενός αριθμού x προσθέσουμε το $\frac{1}{4}$ του αριθμού αυτού προκύπτει αριθμός μικρότερος κατά 1255 του αριθμού x . Να βρεθεί ο αριθμός x .

Λύση

Σύμφωνα με την υπόθεση θα έχουμε την εξίσωση

$$\frac{x}{8} + \frac{x}{4} + 1255 = x \Leftrightarrow x - \frac{x}{8} - \frac{x}{4} = 1255 \Leftrightarrow \frac{5x}{8} = 1255 \Leftrightarrow x = \frac{1255 \cdot 8}{5} = 2008.$$

2. Να προσδιορίσετε τους ακέραιους x, y και z που είναι τέτοιοι ώστε:

$$0 \leq x \leq y \leq z,$$

$$xyz + xy + yz + zx + x + y + z = 44.$$

Λύση

Η τελευταία εξίσωση γράφεται:

$$xyz + xy + yz + zx + x + y + z = 44$$

$$\Leftrightarrow xyz + xy + yz + zx + x + y + z + 1 = 45$$

$$\Leftrightarrow xy(z+1) + x(z+1) + y(z+1) + (z+1) = 45$$

$$\Leftrightarrow (xy + x + y + 1)(z+1) = 45$$

$$\Leftrightarrow (x+1)(y+1)(z+1) = 45. \quad (1)$$

Επειδή οι x, y, z είναι μη αρνητικοί ακέραιοι και $x \leq y \leq z$, έπεται ότι:

$$1 \leq x+1 \leq y+1 \leq z+1. \quad (2)$$

Από τις (1) και (2) και αφού $45 = 1 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 5$ προκύπτουν οι περιπτώσεις

$$(x+1, y+1, z+1) = (1, 3, 15) \text{ ή } (1, 5, 9) \text{ ή } (3, 3, 5) \text{ ή } (1, 1, 45)$$

$$\Leftrightarrow (x, y, z) = (0, 2, 14) \text{ ή } (0, 4, 8) \text{ ή } (2, 2, 4) \text{ ή } (0, 0, 44).$$

3. Να βρεθούν οι γωνίες των ισοσκελών τριγώνων που έχουν τη παρακάτω ιδιότητα:
“υπάρχει ευθύγραμμο τμήμα που συνδέει μία κορυφή με την απέναντι πλευρά ώστε να δημιουργούνται μέσα στο ισοσκελές τρίγωνο, δύο ισοσκελή τρίγωνα”.
(Να εξετάσετε όλες τις δυνατές περιπτώσεις)

Λύση

Έστω ισοσκελές τρίγωνο $ΑΒΓ$ ($ΑΒ = ΑΓ$).

1^η περίπτωση.

Θεωρούμε σημείο Δ στη πλευρά ΒΓ ώστε τα τρίγωνα ΑΔΒ και ΑΔΓ να είναι ισοσκελή. Διακρίνουμε τις υποπεριπτώσεις:

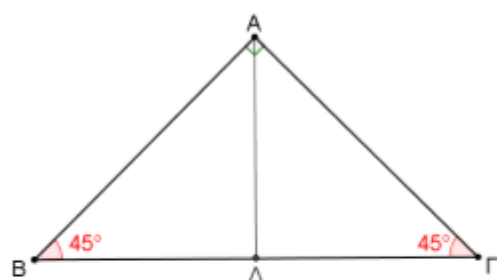
- Αν είναι $\widehat{B\hat{A}\Delta} = \widehat{B}$ και $\widehat{\Gamma\hat{A}\Delta} = \widehat{\Gamma\hat{A}A}$ τότε ισχύουν οι ισότητες των γωνιών (σχ. 3) :
 $\hat{A}_1 = \hat{B} = \hat{\Gamma} = \hat{x}$ και $\hat{A}_2 = \hat{\Delta}_1 = 2\hat{x}$, (ως εξωτερική γωνία του τριγώνου ΑΒΔ, οπότε από τη σχέση $\hat{A} + \hat{B} + \hat{\Gamma} = 180$ καταλήγουμε στην εξίσωση:

$$5\hat{x} = 180^\circ \Leftrightarrow \hat{x} = 36^\circ.$$

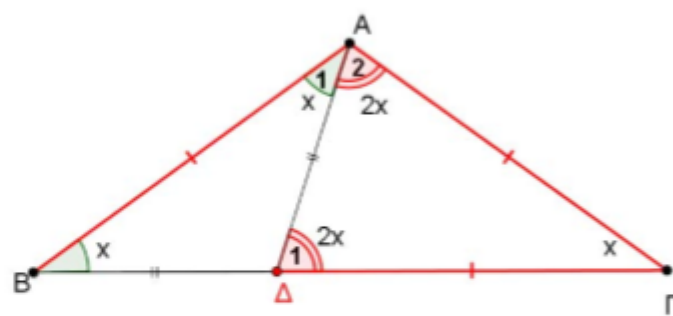
Στη περίπτωση αυτή είναι $\hat{A} = 108^\circ$ και $\hat{B} = \hat{\Gamma} = 36^\circ$.

- Στην περίπτωση που είναι πάλιν ισοσκελή τα τρίγωνα ΑΔΒ και ΑΔΓ με ίσες γωνίες $\widehat{B\hat{A}\Delta} = \widehat{B\hat{\Delta}A}$ και $\widehat{\Gamma\hat{A}\Delta} = \widehat{\Gamma}$, τότε προκύπτουν οι ίδιες γωνίες για το τρίγωνο ΑΒΓ.

Στην περίπτωση που είναι πάλιν ισοσκελή τα τρίγωνα ΑΔΒ και ΑΓΔ με ίσες γωνίες $\widehat{B\hat{A}\Delta} = \widehat{B\hat{\Delta}A}$ και $\widehat{\Gamma\hat{A}\Delta} = \widehat{\Gamma\hat{A}A}$, τότε προκύπτουν οι γωνίες $\hat{A} = 90^\circ$ και $\hat{B} = \hat{\Gamma} = 45^\circ$, οπότε το τρίγωνο ΑΒΓ είναι ορθογώνιο ισοσκελές. Πράγματι, από τις ισότητες $\hat{B} = \widehat{B\hat{A}\Delta}$ και $\hat{\Gamma} = \widehat{\Delta\hat{A}\Gamma}$ έπεται ότι: $\hat{B} + \hat{\Gamma} = \hat{A} \Rightarrow 180^\circ - \hat{A} = \hat{A} \Rightarrow \hat{A} = 90^\circ$, οπότε θα είναι $\hat{B} = \hat{\Gamma} = 45^\circ$.

Σχήμα 3α

Σχήμα 3β

2^η περίπτωση.

Θεωρούμε σημείο Δ στη πλευρά ΑΓ ώστε τα τρίγωνα ΑΔΒ και ΑΓΔ να είναι ισοσκελή και διακρίνουμε τις υποπεριπτώσεις:

- Αν $\widehat{A\hat{B}\Delta} = \hat{A}$ και $\widehat{B\hat{\Delta}\Gamma} = \hat{\Gamma}$, τότε (σχ. 4) ισχύουν οι ισότητες των γωνιών:

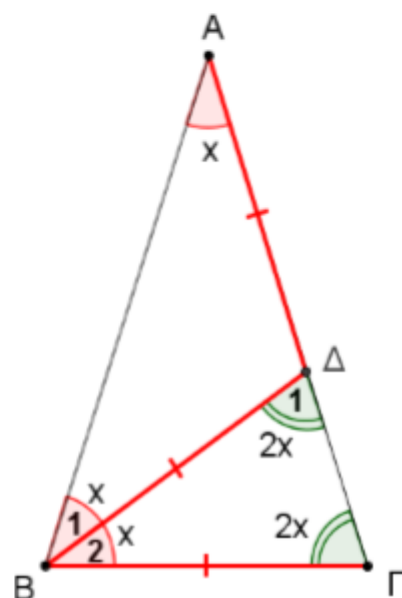
$$\hat{A} = \hat{B}_1 = \hat{B}_2 = \hat{x}$$

$$\text{και } \hat{\Delta}_1 = \hat{\Gamma} = 2\hat{x},$$

αφού η γωνία $\hat{\Delta}_1$ είναι εξωτερική στο τρίγωνο ΔΑΒ, οπότε

$$\hat{x} + \hat{B}_2 = \hat{B} = \hat{\Gamma} = 2\hat{x} \Rightarrow \hat{B}_2 = \hat{x}.$$

Από τη σχέση $\hat{A} + \hat{B} + \hat{\Gamma} = 180^\circ$ καταλήγουμε στην εξίσωση:

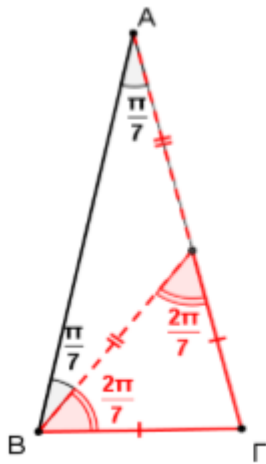

$$5\hat{x} = 180^\circ \Leftrightarrow \hat{x} = 36^\circ.$$

Σχήμα :

Στη περίπτωση αυτή είναι:

$$\hat{A} = 36^\circ \text{ και } \hat{B} = \hat{\Gamma} = 72^\circ.$$

Σχήμα 5

- Αν $A\hat{B}D = \hat{A} = x$ και $B\hat{D}\Gamma = \Gamma\hat{B}D = y$, τότε θα έχουμε $y = 2x$ και $3x + 2y = \pi$. οπότε λαμβάνουμε τελικά τις γωνίες

$$\hat{A} = \frac{\pi}{7}, \hat{B} = \hat{\Gamma} = \frac{3\pi}{7}.$$

4. Αν οι πραγματικοί αριθμοί x, y και z ικανοποιούν τις ισότητες

$$x^2 - y = z^2, y^2 - z = x^2, z^2 - x = y^2,$$

να αποδείξετε ότι:

(α) $x^3 + y^3 + z^3 = 3xyz$.

(β) Ένας τουλάχιστον από τους x, y, z ισούται με 0.

Λύση

(α) Με πρόσθεση κατά μέλη των τριών δεδομένων ισοτήτων λαμβάνουμε:

$$\begin{aligned} x^2 + y^2 + z^2 - (x + y + z) &= x^2 + y^2 + z^2 \Rightarrow \\ x + y + z &= 0, \end{aligned} \tag{1}$$

από την οποία προκύπτει άμεσα το ερώτημα (α), αφού τότε είναι $z = -(x + y)$ και

$$\begin{aligned} x^3 + y^3 + z^3 &= x^3 + y^3 + [-(x + y)]^3 \\ &= x^3 + y^3 - x^3 - y^3 - 3xy(x + y) \\ &= -3xy(-z) = 3xyz. \end{aligned}$$

(β) Από την ισότητα $x + y + z = 0$ προκύπτει ότι $z = -x - y$, οπότε η ισότητα $x^2 - y = z^2$ γίνεται

$$\begin{aligned} x^2 - y &= (x + y)^2 \Leftrightarrow -y = 2xy + y^2 \\ \Leftrightarrow y \cdot (y + 2x + 1) &= 0 \Leftrightarrow y = 0 \text{ ή } y = -2x - 1. \end{aligned}$$

- Για $y = 0$ λαμβάνουμε $x + z = 0 \Leftrightarrow z = -x$, οπότε η δεύτερη και η τρίτη των δεδομένων σχέσεων γίνονται:

$$x = x^2 \Leftrightarrow x = 0 \text{ ή } x = 1,$$

οπότε έχουμε τις τριάδες

$$(x, y, z) = (0, 0, 0) \text{ ή } (1, 0, -1).$$

- Για $y = -2x - 1$ από την (1) λαμβάνουμε

$$z = -x - y = x + 1,$$

οπότε με αντικατάσταση των y, z στις αρχικές σχέσεις προκύπτει η εξίσωση

$$x(x+1) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \text{ ή } x = -1.$$

Έτσι λαμβάνουμε και τις τριάδες

$$(x, y, z) = (0, -1, 1) \text{ ή } (-1, 1, 0).$$

Από την εύρεση όλων των δυνατών τριάδων προέκυψε ότι σε κάθε περίπτωση ένας τουλάχιστον από τους x, y, z ισούται με 0.

2^{ος} τρόπος για το (β)

Οι δεδομένες ισότητες $x^2 - y = z^2$, $y^2 - z = x^2$, $z^2 - x = y^2$ με πολλαπλασιασμό επί y^2 , z^2 και x^2 , αντίστοιχα, γίνονται

$$(x^2 - z^2)y^2 = y^3, (y^2 - x^2)z^2 = z^3, (z^2 - y^2)x^2 = x^3,$$

από τις οποίες με πρόσθεση κατά μέλη λαμβάνουμε:

$$x^3 + y^3 + z^3 = 0.$$

Λόγω του (α) λαμβάνουμε $xyz = 0$, δηλαδή ένας τουλάχιστον από τους x, y, z ισούται με 0.